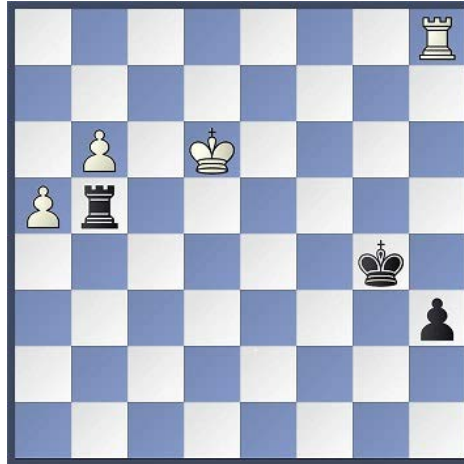

De stelling van Saavedra

- door Dirk Goes -

De Brit William Potter was een sterke schaker, die leefde van 1840 tot 1895. Een tweekamp tegen Zukertort verloor hij nipt met 8-6, maar tegen James Mason hield hij verdienstelijk stand. Deze match eindigde in een 10½-10½ gelijk spel.

In 1875 speelde Potter een tweekamp tegen John Fenton. In de vierde partij gebeurde dit:

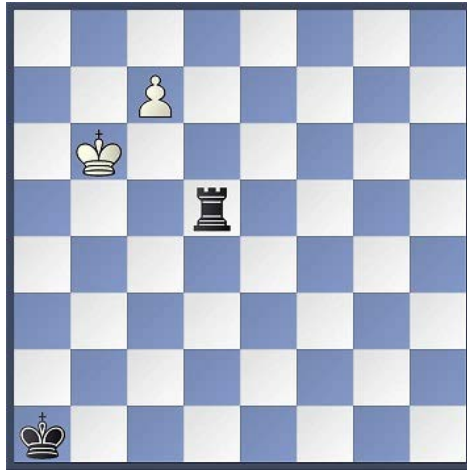

Potter (wit) gaf hier met **1. T_xh3** zijn toren voor de h-pion en na **1. .... K_xh3**; **2. K_c6 T_xa5**; **3. b7 T_a6+** werd remise overeengekomen. In zijn rubriek in *The City of London Chess Magazine* toonde Zukertort aan dat wit had kunnen winnen met **4. K_c5 T_a5+**; **5. K_c4 T_a4+**; **6. K_c3 T_a3+**; **7. K_b2!**

Potter overleed op 13 maart 1895 en Georges Emile Barbier, voorzitter van de Glasgow Chess Club en schaakjournalist van de krant *The Glasgow Citizen*, schreef op 27 april 1895 een necrologie over hem, waarin hij bovenstaande partij publiceerde. Dat was althans de bedoeling, in werkelijkheid wist Barbier niet meer precies hoe het destijds stond. Hij gaf de volgende (incorrecte) stelling en zette zijn lezers aan het werk met de opgave 'zwart begint, wit wint':

Op 4 mei gaf Barbier de oplossing, *in casu* dezelfde winstweg als reeds door Zukertort aangegeven: **1. .... T_d6+**; **2. K_b5 T_d5+**; **3. K_b4 T_d4+**; **4. K_b3 T_d3+**; **5. K_c2**. Daarbij claimde hij dat de stelling remise zou zijn met de zwarte koning op a1 in plaats van op h6. Zo dus:

Een week later kwam hij met de volgende spectaculaire oplossing: 1. .... Td6+; 2. Kb5 Td5+; 3. Kb4 Td4+; 4. Kb3 Td3+; 5. Kc2 Td4!; 6. c8D Tc4+; 7. Dxc4 pat!

Vanaf hier komt Fernando Saavedra in beeld. Geboren in het Spaanse Sevilla was hij als pastoor in Glasgow terechtgekomen, waar hij de plaatselijke schaakclub bezocht. Op de eerstvolgende clubavond liet hij zien dat de stelling wel degelijk voor wit gewonnen is indien wit met 6. c8T! een toren haalt in plaats van een dame. Er dreigt dan 7. Ta8 mat, dus 6. .... Ta4 is verplicht, waarna wit met 7. Kb3! de genadeklap uitdeelt.

En zo greep Fernando Saavedra, die verder een matig schaker was, zijn *moment of chess fame!*